

LBRIS

We know
books

LOUISE FEIN s-a născut și a crescut în Anglia, lângă Londra. De mică a fost pasionată de citit și de lumile imaginare. După ce și-a luat licența în drept la Southampton University, a lucrat la Hong Kong și în Australia, apoi a călătorit prin Asia și America de Nord, înainte să se stabilească la Londra și să se angajeze în domeniul bancar. Are un masterat în scriere creativă de la St Mary's University, căruia i-a urmat publicarea primului ei roman, *Fiica Reichului* (*People Like Us*, 2020; *Daughter of the Reich* – în edițiile americană și canadiană). Romanul a fost inspirat de povestea familiei tatălui său, care a fugit de naziști și s-a refugiat în Anglia, în 1930. În prezent, Louise Fein trăiește în Surrey, împreună cu familia, unde lucrează la cărțile sale.

LOUISE FEIN

Fiica Reichului

Ediția a II-a

Traducere din limba engleză de
EMANUELA IGNĂȚOIU-SORA

NEMIRA

CUPRINS

Prolog	
Leipzig.....	9
1929. Vara.....	11
Partea I.....	17
7 august 1933	19
17 septembrie 1933.....	27
8 octombrie 1933.....	32
11 octombrie 1933.....	38
10 februarie 1934.....	46
11 februarie 1934.....	55
20 aprilie 1934	61
19 august 1934	70
10 septembrie 1934	74
Partea a II-a.....	81
31 mai 1937.....	83
25 iulie 1937	89
3 august 1937	99
7 august 1937	107
8 august 1937	118
8 septembrie 1937.....	130
19 septembrie 1937.....	137
20 septembrie 1937	145

25 septembrie 1937	152
10 octombrie 1937	163
12 octombrie 1937	172
14 octombrie 1937	183
3 noiembrie 1937	197
19 decembrie 1937	205
20 decembrie 1937	211
21 decembrie 1937	219
29 ianuarie 1938	223
10 februarie 1938	227
13 mai 1938	233
7 octombrie 1938	238
8 octombrie 1938	249
12 octombrie 1938	253
23 octombrie 1938	259
3 noiembrie 1938	274
7 noiembrie 1938	287
8 noiembrie 1938	293
8 noiembrie 1938	295
9 noiembrie 1938	305
10 noiembrie 1938	330
17 noiembrie 1938	345
22 noiembrie 1938	351
23 noiembrie 1938	358

Partea a III-a	363
20 decembrie 1938	365
31 decembrie 1938	372
8 ianuarie 1939	378
4 februarie 1939	387
5 februarie 1939	395
1 martie 1939	399
15 martie 1939	405
16 martie 1939	410
11 aprilie 1939	414

16 aprilie 1939	420
aprilie 1939	429
10 mai 1939	433
20 mai 1939	440
23 mai 1939	445
31 mai 1939	451
24 iulie 1939	457
1 august 1939	464
18 august 1939	468
Epilog	471
Iunie 1994	473
1995. Vara	477

<i>Nota autoarei</i>	483
<i>Mulțumiri</i>	489

LIBRIS

We know
books

PROLOG

LEIPZIG

1929. VARA

Lacul pare moale ca mătasea, unduindu-se leneș printre pilonii docului. Sunt cu picioarele goale și sub tălpi simt scândurile noduroase, încălzite de soare. Karl e pe mal, se chinuie să își pună slipul în spatele prosopului pe care i-l ține Mutti¹.

— Ai grijă, Hetty! țipă Karl. Vezi că acolo apa e adâncă.

— Doar mă uit. Vreau să văd peștii mari.

Mă târăsc până la margine de tot, iar degetele de la picioare îmi ies în afară. Mă las pe vine și mă uit la apă. Nu pot zări fundul lacului. Poate că nici nu are unul. Poate că apele verzi, întunecate se continuă până în centrul pământului, unde pândesc monștri feroși.

Walter înoată spre doc. Dă din brațe, stropește, face pluta; din apă i se văd din când în când degetele palide de la picioare. Își schimbă iar poziția de înot, rânjește spre mine și își dă părul ud de pe față. Mi-ar fi plăcut să fi luat și eu lecții de înot cum făcuse Karl, aș fi înotat și eu la fel de ușor ca un pește, în loc să mă bălăcesc ca acum în apa mică, să îmi

¹ *Mutti* este termenul german pentru „mama, mami“. Deși este un cuvânt german, am ales să nu-l marcăm în italic în text pentru a nu îngreuna citirea, dar fiind că are multe intrări. Am optat pentru aceeași variantă și la termenul *Vati*, care înseamnă „tata, tati“, și la termenul *Oma*, care înseamnă „bunică“ (n. tr.).

zdrelesc tălpile de pietrele de pe fundul apei și să mă încurc în plantele acvatice.

Stau pe scândurile docului și îl văd pe Walter cum se aventurează tot mai în larg. Apoi nici nu se mai zărește, cel puțin din poziția în care mă aflu, unde stinghiile docului îmi blochează vederea. Mă mișc un pic ca să îl văd, dar mă aplec prea mult și cad. Încerc să mă agăț de ceva, dar nu fac decât să mă lupt cu aerul, și cad, și cad, și cad.

Aterizez direct pe burtă, spărgând suprafața apei, dură de parcă ar fi beton. Mă chinui să respir, dar în loc de aer înghit doar apa stătută a lacului.

— Ajutor! încep să strig deznădăduită, dând agitată din brațe și din picioare, până când văd în fața ochilor strălucrări de întuneric și de lumină. AJUTOR! țip și mai tare acum, dar apa clocotește și se învolutează, trăgându-mă la fund, spre vizuina adâncă și verde a monștrilor.

Panica mă înhață cu totul, dau din mâini și din picioare, mă chinui să ajung înapoi la suprafață. Apuc să iau o gură de aer. Aud niște voci în depărtare. Lovesc apa tot mai agitată, dar asta nu mă ține la suprafață, corpul mi se răsușește și cad ca într-un vârtej, din ce în ce mai rapid. Vocile slăbesc în depărtare și mă scufund tot mai mult, plămânii îmi țipă după aer, dar apa înfiorătoare, grea ca o cortină, îi umple pe loc. Mă înec.

În jurul meu e întuneric.

Ceva se agăț de costumul meu de baie și mă trage la suprafață. Cineva mă ține și tușesc și scuip apă în lumina albă a zilei, până simt că mi-am vărsat și măruntaiele din mine. Îmi iese apă din gură, din nas și încerc cu disperare să inspir. Persoana care mă ține mă bate cu putere pe spate ca să elimine apa și se luptă să ne țină pe amândoi la suprafață. O aud cum gâfăie din cauza efortului. Acum mă întoarce pe spate și sub mine simt un corp puternic, care-mi ține capul deasupra apei.

— Nu te împotrivi, ești în siguranță, aud eu o voce la ureche, vocea lui Walter. Te duc înapoi la mal.

Mă apucă ușor de bărbie și mă trage înspre țărm. Încerc să stau nemișcată, dar apa îmi intră în urechi și tot corpul mi se cutremură. Walter înoată ca apucatul înapoi spre țărm, gâfâind din cauza efortului de a mă ține la suprafață până vom ajunge aproape de mal. Aud niște strigăte slabe, de unde din apropiere. Corpul lui Walter e masiv și puternic. Încearcă să se elibereze de sub mine, dar eu mă agăț cu disperare de el și picioarele noastre încălcate se afundă în mărul de pe fundul lacului.

— Ești în siguranță acum, poți să stai în picioare, îmi zice și mă ridică.

Simt nămolul între degetele de la picioare și încerc să stau în picioare, dar tremur toată și mă prăbușesc; noroc cu Walter, care mă ține și de care pot să mă sprijin. Mă doare gâtul îngrozitor de la atâta tușit. Încă îmi curge apă din nas.

Mutti vine alergând prin apă, i s-a udat fusta, dar nu îi pasă. Mă ia la pieptul ei, îmbrățișându-mă strâns, și ne îndreptăm clatinându-ne spre țărm. Mă înfășoară într-un prosop cald.

— Ești bine, Hetty?

Karl e și el acolo, mă mângâie pe spate și mă privește îngrijorat.

— Ți-am zis să ai grijă!

— Of, of, draga mea copilă!

Mutti se așază pe nisip, cu mine în brațe. Mă leagă de parcă aș fi un bebeluș, nu un copil care are deja șapte ani. Am urechea aproape de inima ei și îi aud bătăile nebunești.

Walter stă tăcut lângă noi, privindu-ne; apa îi șiroiește pe tot corpul. Mutti se întoarce spre el.

— I-ai salvat viața, Walter! Slavă Domnului că ești un înotător așa puternic! Dacă nu ai fi ajuns așa de repede...

Și începe să plângă.

— N-a fost mare lucru, răspunde el, ferindu-și privirea.

— Îi voi spune mamei tale ce curajos ai fost!
Chiar nu e nevoie. Serios, spune, apoi își ia prosopul și începe să se șteargă.

Mutti își șterge și ea lacrimile și mă ajută să mă îmbrac. Îmi simt nările și gura încheștate și rigide, de parcă aș fi înghițit beton.

— Poate că Hetty ar trebui să ia lecții de înot, zice Karl brusc, rupând tăcerea.

Mutti aprobă și își suflă nasul. Se agită încoace și-ncolo, întinde pătura și lucrurile de picnic, iar eu mă opresc din tremurat și mă întind să gust niște *pfannkuchen*¹ cu zmeură și lapte.

În sfârșit, reușesc să îmi fac curaj și să mă uit la Walter. Părul lui blond, cărlionțat i s-a uscat doar pe jumătate, iar restul îi e ud. Îi spune ceva lui Karl, apoi se întoarce, mă privește și fața i se luminează într-un zâmbet larg.

Are cei mai calzi și mai blânzi ochi albaștri din lume.

Mai târziu, în acea noapte, Mutti mă învelește după ce mă ghemuiesc în patul îngust, lipit de perete, din dormitorul pe care îl împart cu Karl.

— Noapte bună, draga mea, zice Mutti, după ce mă sărută pe frunte și mă mângâie pe cap. Chiar ești bine, nu?

— Da, Mutti.

— Bun, zice zâmbind și mă mângâie iar pe păr, după care stinge lumina și închide încetișor ușa în urma ei.

Eu îmi țin ochii larg deschiși. Prin întuneric reușesc să disting silueta aplecată a șifonierului lipit de perete și patul gol al lui Karl de sub pervaz. Când e el în cameră, umbrele amenințătoare nu îmi pot face rău. De fiecare dată când închid ochii, sunt înapoi în lac și apa mă trage în adâncul ei mocirlos, umplându-mi plămânii și sufocându-mă. Inima

¹ *Pfannkuchen* (în lb. germană în orig.) – termenul folosit în anumite zone din Germania pentru „clătite” (n. tr.).

îmi bubuie și ochii mi se deschid imediat. *Stai trează. Stai trează. Stai trează.*

Ușa se deschide mai repede decât credeam.

— Hetty? Încă nu te-ai culcat?

— Nu pot să dorm.

— Mă gândeam eu. Uite, am ceva pentru tine. Ca să te simți mai bine. Îl păstram pentru ziua ta de naștere, dar vreau să ți-l dăruiesc acum.

Aprinde becul și lumina prea puternică mă face să clipească rapid.

Karl scotocește sub pat și scoate de acolo o pungă din hârtie.

— Uite! Și o pune pe patul meu, iar eu mă dau mai aproape.

Karl se așază pe marginea patului meu. Pare îngrijorat și de sub bretonul întunecat i se zărește fruntea încruntată.

— Aș fi vrut să te fi salvat eu, șoricelule, zice el, dar eram prea departe.

Știu că e sincer pentru că se uită în ochii mei, așa că pot să îi văd direct în suflet. De îngrijorare, are pupilele foarte mari și întunecate și îmi dau seama că și el, la fel ca mine, plânge pe dinăuntru. Dau din cap ca să îi arăt că înțeleg ce îmi spune.

— Măcar a fost Walter acolo. Și e prietenul tău cel mai bun.

Mă uit la punga voluminoasă.

— Deschide-o! mă încurajează Karl.

Punga foșnește când o deschid. Scotocesc bine și dau de o carte groasă. E un jurnal, așa cum au adulții. Are coperta frumos colorată, cu mai multe forme geometrice maronii, portocalii și albastre. Interiorul este de un alb lăptos.

— Ce frumos e! șoptesc eu. Mulțumesc mult, Karl!

— Mai e și altceva acolo, îmi zice el zâmbind.

Pe fundul pungii e un stilou albastru, cu peniță argintie.

— M-am gândit că poți să îți treci toate secretele aici. Sau poveștile pe care imaginația ta bogată le fabrică nemincetat, continuă Karl, privindu-mă cu atenție.

— O să încerc să scriu niște povești bune de tot! Dar nu despre înec, zic zâmbind, fiindcă vreau să îl conving că totul e în regulă.

Și îmi pun capul la loc pe pernă, știind că totul e în regulă, deși unele lucruri s-au schimbat.

Aproape că mă înecasem și Walter m-a salvat.

Asta schimbă totul.

PARTEA I

7 AUGUST 1933

— *Metamorfoză!* exclamă dr. Kreitz. Țsta e titlul pe care i l-au dat englezii! spune, apoi aruncă paginile în aer. Cine poate să îmi spună ce înseamnă cuvântul?

Se apleacă peste catedră, cu mânele ridicate până la cot. Stăm în băncile de lemn, din noua mea clasă de la școala generală, și niciunul dintre noi nu scoate un sunet.

Gata cu o Volksschule¹ dezordonată și plină de praf. Locul de joacă îngust, acoperit de zgură negricioasă și plin de copii răi, a devenit o amintire îndepărtată, dinainte de vacanța de vară. Școala generală are multe arcade înalte și coridoare în care se aude ecoul. În centru, o sală imensă cu un tavan înalt, cu grinzi, chiar sub acoperișul mare, cu mansardă, de culoare roșie. Profesorii de aici sunt mai înalți, mai stricți, mai deștepți. Obținusem eu note mai bune la admitere decât Karl, care dăduse și el examenul tot la unsprezece ani, cu trei ani în urmă, dar acum, că fusesem admisă, nu mă simțeam prea deșteaptă.

— Înseamnă transformare? întreabă cineva din spate și, când mă întorc, zăresc o fetiță nu prea înaltă, cu păr negru, cârlionțat, cam ca al meu.

— Cum vă numiți? întreabă dr. Kreitz, cu capul întins în față și ochii bulbucați, semănând astfel cu o broască.

— Freda Federman, răspunde fata încrezătoare.

¹ Școală primară (în lb. germană în orig.) (n. tr.).

— Minunat, așa e, Freda, se entuziasmează dr. Kreitz. Transformare. Renăștere. Convertire. Cuvântul vine din greacă, *metamorphôô*, și înseamnă „a transforma”. Începe să se plimbe de colo până colo prin clasă: Dacă îi studiem pe greci și pe romani, ne zice, vom afla tot ce trebuie să știm despre condiția umană.

— Freda Federman e *jidancă*, am auzit pe cineva din spate șușotindu-i colegului.

Cuvintele sunt rostite destul de tare și profesorul sigur le-a auzit, dar se prefacă că nu s-a întâmplat nimic. Trece pe lângă catedră și ia o carte.

Profesorul are burtă și umerii înguști. Cămașa îi atârnă scoasă din pantaloni și cravata îi stă strâmb. Școala, renumită pentru calitatea studiilor clasice, l-a ales cu siguranță pentru inteligență și cunoștințe, nu pentru înfățișare.

— Franz Kafka, zice și se uită îndelung la tavan, de parcă avea să îl vadă pe scriitor cocoțat acolo, agățat de o grindă. Ce om extraordinar a fost! Ascultați!

Și începe să dea câteva pagini, iar părul i se ciufulește. Citește ceva și, în tot timpul ăsta, calcă apăsător prin clasă. Ne relatează cu o voce captivantă povestea lui Gregor, un comis-voiajor care s-a trezit într-o dimineață transformat într-un gândac uriaș.

Lumina trece ca printr-un filtru prin ferestrele mari, dreptunghiulare, aflate foarte sus pe perete. Adolf Hitler ne veghează cu o privire senină, din portretul uriaș atârnat deasupra tablei de scris. Vocea dr. Kreitz scade și se înalță, când abia se aude, când bubuie ca un tunet. Mă uit la portret și fața lui Hitler pare că se mărește și că se mișcă. Mă privește fix, fără să clipească, dar sunt sigură că buzele i s-au mișcat, au zvâcnit, gata în orice moment să zâmbească, să iasă din tablou și să spună: *Ha, ha, ce glumă bună, am fost aici tot timpul!*

Dar nu era adevărat, așa că mi-am fixat privirea pe altceva. Karl îmi zice că am imaginația prea bogată. Inima aproape îmi sare din piept și mă întreb dacă nu cumva are dreptate.

Dr. Kreitz citește în continuare. Eu evit să mă mai uit la portretul lui Hitler și, în schimb, studiez profilul fetei așezate lângă mine. E înaltă, elegantă și are părul lung, castaniu, care îi atârnă în două cozi împletite până la umeri. Trăsăturile chipului ei palid sunt atât de desăvârșite, de parcă a fost sculptat cu dalta direct în cea mai fină marmură. Îl privește pe dr. Kreitz cum se plimbă prin clasă și, în acest timp, își ține bărbia ridicată. Îmi simte privirea, se întoarce și mă fixează cu ochii de un verde tulbure.

— Bună, șoptește ea. Mă numesc Erna Bäcker, zice zâmbind.

— Hetty Heinrich, rostesc, fiind chinuit de conștiință de părul meu negru, cărlionțat, ochii mari și obraji rotunzi.

Erna Bäcker este pur și simplu cea mai fermecătoare persoană pe care am văzut-o vreodată în viața mea.

Se aude un ciocănit în ușă și dr. Kreitz se oprește pe loc din citit.

— *Herr Hoffmann!* spune dr. Kreitz, adresându-i-se bărbatului înalt, slab, cu vestă și papion, care tocmai a intrat în clasă.

— *Heil Hitler!* zice *Herr Hoffmann*, salutând clasa.

— *Heil Hitler!* îi răspundem noi.

— Domnule director, zice dr. Kreitz și își drege vocea. Suntem încântați că v-ați alăturat clasei noastre.

Herr Hoffmann se duce în fața clasei.

— Bine ați venit în minunata noastră școală, zice *Herr Hoffmann* și ne zâmbește. Fiecare dintre voi a obținut rezultate foarte bune, dar acesta e doar începutul. Ca elevi ai acestei școli, prin multă muncă și un comportament ireproșabil, veți putea deveni oameni remarcabili. Asta e valabilă nu doar pentru băieți, ci și pentru voi, fetele. Când va veni timpul, veți deveni membri minunați ai marelui nostru nou Reich. Sunt convinși că îi veți face mândri și pe părinți, și pe noi, școala voastră. Mult noroc tuturor!

Îi zâmbesc. Visul meu e să devin doctor, de preferat unul cunoscut în lume. Simt că, dacă sunt aici, la școala asta, sunt cu un pas mai aproape de a-mi îndeplini visul. O să învăț din greu la toate lecțiile. Tot timpul.

Herr Hoffmann se îndreaptă spre dr. Kreitz.

— Ce le predați în dimineața asta?

Dr. Kreitz îi arată fără să scoată un cuvânt coperta de la *Metamorfoza*, iar fața lui Herr Hoffmann se umple de oroare.

— Dr. Kreitz, v-ați pierdut mințile?

Profesorul ridică din umeri.

— E un text minunat, Herr Hoffmann. Și e perfect pentru a ilustra temele pe care le vom studia anul acesta: simbolismul, metafora, absurditatea vieții.

— Despre asta vom discuta noi doi mai târziu, îl întrerupe Herr Hoffmann brusc. Între timp, așa cum bine știți, *Metamorfoza* nu e un text adecvat pentru a fi studiat la clasă. Să aveți grijă ca data viitoare să alegeți un autor german. O zi bună, copii!

Și iese din clasă, trântind ușa în urma lui.

Dr. Kreitz pare că se face mai mic. Mâna îi tremură când se întoarce la catedră și pune *Metamorfoza* în geantă. Își mușcă buzele și se uită pierdut la noi, ca și cum nu ar mai ști ce să facă în continuare. Elevii încep să sporovăiască între ei și el nici nu încearcă să îi oprească. Chipul lui mă duce iar cu gândul la o broască, dar de data asta una care a fost lovită și turtită pe un drum aglomerat.

Tomas mă așteaptă la ieșirea de la școală. Are picioare lungi, e slăbănog și stă rezemat nonșalant de trunchiul unui copac din Nordplatz¹. Mă vede înainte să ajung la el, așa că îmi iese în cale, zâmbindu-mi ștrengărește.

¹ Piața de Nord din Leipzig e situată aproape de grădina zoologică a orașului. Cu spațiul verde generos și forma pătrătoasă, e una dintre cele mai frumoase piețe ale orașului (n. tr.).

— Ei, cum a fost? spune și se uită spre școală.

Lăsăm în urmă un grup gălăgios de școlari mai mari, care traversează piața acoperită de iarbă în drum spre Gohlis¹.

— Știi și tu... școală. Bănuiesc că e ceva mai deșteaptă și mai strictă, atâta tot.

Tomas se uită la mine neîncrezător. S-ar înscrie la școala asta fără să stea pe gânduri, dacă părinții lui ar avea bani să plătească taxele. Ar lua admiterea fără probleme.

— E ciudat acum, că nu mai locuiești în clădirea noastră, zice el. E mai gol, adaugă după o scurtă pauză.

— Nu stau chiar așa departe.

— Mda.

Respiră greoi în timp ce mergem, dar apoi ne oprim puțin când traversăm Kirchplatz.

— Cum e noua casă? mă întreabă.

— Așteaptă și o să vezi! spun râzând. N-o să îți vină să crezi când o să vezi cât de diferită e față de apartament. Hai! îi zic și o rup la fugă, cuprinsă brusc de veselie.

Noua noastră casă de pe Fritzschestrasse e mare, are un acoperiș tuguat și două coșuri care se înalță ca niște degete groase spre cer. Are patru rânduri de geamuri. E așa de mare, că fiecare dintre noi ar putea dispune de propriul etaj.

— E cea mai mare casă de pe stradă, zice Tomas, privind cu admirație clădirea impunătoare, din cărămidă, chituită cu negru.

Are părul răvășit și ars de soare și prin ochelarii de țestoasă, cu lentile murdare, i se văd ochii mari, ca de insectă. Tomas se uită la casă, la cât e de mare, și face ochii mari, iar eu mă simt mândră.

— Are și grădină în spate?

— Bineînțeles că da. Uite, acolo e camera mea! spun și arăt spre un balcon de la primul etaj, care dă înspre stradă. Sub el crește un cireș bătrân, splendid, cu coroană bogată,

¹ Cartier din Leipzig (n. tr.).